

IDENTITETA SLOVENIJE 2023

Marsikaj je zaznamovalo leto 2023. Poleg številnih vojn, menda jih je na svetu trenutno več deset, sta v ospredju vojna v Ukrajini in morija v Gazi. Pri nas je avgusta obilno deževje povzročilo katastrofalne poplave v severni in osrednji Sloveniji. To je najhujša naravna nesreča v naši zgodovini. Uničenih je bilo na stotine hiš, voda je odnesla številne mostove in ceste... Toda dobro organizirana družba lahko relativno hitro ukrepa. Slovenija je znala mobilizirati vse zmogljivosti, da je obnova takoj stekla. Dokazali smo, da smo tudi v izjemnih razmerah sposobni hitro in ustrezno ukrepati. Prav je, da se zavedamo svojih sposobnosti. Zato je potrebno spoznavati našo preteklost in zaupati v lastne moči. Mnogi Slovenci tudi v svetovnem merilu veliko pomenijo. Nekaj jih bomo našli tudi na naslednjih straneh. Če pa je nekomu zaprta pot do informacij ali pa jih sam niti ne išče, ne more imeti zaupanja v naše sposobnosti in lahko kdorkoli z njim manipulira.

Svojo državo smo imeli kot prvi izmed vseh Slovanov že leta 594. Njena ureditev je po mnenju strokovnjakov služila kot vzorec Jeffersonu pri pisanju deklaracije o neodvisnosti Združenih držav Amerike. Kot edini narod v Evropski uniji imamo himno, ki govori o sožitju med narodi. Zaradi tega je tudi vpisana v evropsko kulturno dediščino. Na stičišču romanskega, germanskega in slovanskega sveta smo redki, ki smo obdržali svoj jezik, medtem, ko ga veliko številčnejši niso ali pa so celo izginili z obličja zemlje (npr. Bavarci, Prusi, Langobardi, Obri...). Po mednarodnih raziskavah je Slovenija 8. najbolj varna država na svetu. Skupaj s še 71 državami je uvrščena med države z ničelnim vplivom terorizma. Slovenija in Singapur si delita 1. mesto po tem, kako je poskrbljeno za kakovost otroškega življenja. V skrbi za okolje (indeks okoljske uspešnosti) smo med 180 državami na 7. mestu.

S 1. januarjem je Slovenija drugič v zgodovini postala nestalna članica Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov. V obdobju 2024 – 2025 bo sooblikovala odločitve za ohranjanje mednarodnega miru in varnosti. Slovenija je bila častna gostja Franfurtskega knjižnega sejma 2023. Tako je bila omogočena predstavitev naše literature in kulture na največjem knjižnem sejmu na svetu.

Brižinski spomeniki so najstarejši zapis ne le v slovenščini, temveč tudi najstarejši ohranjen zapis v kakšnem izmed slovanskih jezikov. V tej obliki so nastali v 9. stoletju. Svojo prvo tiskano knjigo smo dobili že l. 1551. Prevod Svetega pisma l. 1584 v slovenščino je prevod v 12. jezik v svetovnem merilu. Adam Bohorič je l. 1584 v Wittenbergu izdal prvo slovensko slovnico. Tako smo Slovenci kot 9. narod v Evropi dobili slovnico svojega jezika. Logaritemske tablice Jurija Vege so najbrž prva in ena redkih knjig, ki so bile tiskane v več izvodih kot Sveto pismo. Po Vegi se imenuje krater na Luni. Friderik Pregl, rojen v Ljubljani, je posebej zaslužen za razvoj organske kemije, za kar je l. 1923 prejel Nobelovo nagrado. Znanstvenik Jožef Štefan, ki je v mladosti pisal pesmi in tudi prevajal pesmi drugih narodov v slovenščino, je doktoriral že pri 23 letih. Pri 30 letih je bil sprejet v Akademijo znanosti in umetnosti. Odkril je zakon o sevanju in prvi izračunal, da temperatura Sončevega površja znaša 5586°C. Leta 1883 je postal prvi predsednik avstrijskega Elektrotehniškega društva na Dunaju. Slovenci smo dali dunajski univerzi 36 rektorjev in dekanov, naši profesorji pa predavajo tudi na najboljših univerzah po svetu. Mnogim je znan sloviti zbor Dunajskih pojočih dečkov. Njihov predhodnik je zbor Kapelskih dečkov, ki ga je osnoval prvi dunajski škof Slovenec Jurij Slatkonja l. 1498. Fran Miklošič, največji slavist 19. stoletja, je bil na Dunaju cenzor za slovanske, romunske in grške knjige. Škof Friderik Baraga (1797-1868) je desetletja preživel med Indijanci. Napisal je Čipveško slovnico, ki je sploh prva slovnica v kakem indijanskem jeziku. Prav tako med Indijanci je deloval Franc Pirc, rojen l. 1785 pri Kamniku. Širil je znanje o kmetijstvu, iz domovine je priskrbel sadike raznih kultur in s tem pomagal premagovati lakoto. Indijanci so se prej večinoma preživljali z lovom. V znak zahvale so v Minesoti po njem imenovali mesto Pierz.

Avguštin Hallerstein, rojen v Mengšu l. 1703, je bil na kitajskem dvoru kot astronom in predsednik matematičnega tribunala tako spoštovan, da so ga imenovali za mandarina. Na osnovi dohodninskih registrov je l. 1761 izračunal, da je imela Kitajska takrat 198.213.718 prebivalcev. Žiga Herberstein je

bil rojen l.1486 v Vipavi. Kot diplomat je veliko potoval. Evropi je prvi predstavil Rusijo v knjigi Moskovski zapiski. Njegov največji uspeh je bil, da se je s turškim sultanom Sulejmanom dogovoril za premirje. Ignacij Knoblehar (1819 – 1858), raziskovalec in misijonar, je prvi svetu predstavil predele Afrike južno od Viktorijinih slapov. Vodil je več prvenstvenih odprav po Nilu.

Hermana Potočnika štejejo med pionirje vesoljskih poletov. Agencija NASA je leta 1995 izdala prevod njegove knjige o problemih poletov po vesolju, ki je izšla l. 1928. Njegovi izračuni krožnic in hitrosti umetnih satelitov ter vesoljskih postaj se zelo malo razlikujejo od dejanskih, ponekod samo za desetinke odstotkov. Skoraj 70 let pozneje, l. 1994, je v vesolje poletel prvi astronaut našega rodu Ronald Šega. Drugič je bil v vesolju l. 1996, ko je bil vodja odprave Atlantis. Leta 1996 je poletel v vesolje tudi Jerry Linenger. L. 2006 je pol leta prebila v vesolju Sunita Williams, njen oče je Indijec, mati pa Slovenka. Ob obisku v Sloveniji si je v Vitanju ogledala spominski center Hermana Potočnika. Zadnji je bil v vesolju l. 2017 Randy Breznik.

Astrofizik in kozmolog Uroš Seljak, doma iz Nove Gorice, je bil l. 2019 zaradi izjemnih dosežkov pri raziskavah vesolja izvoljen za rednega člana Nacionalne akademije znanosti ZDA. Marija Strojnik Scholl, rojena l. 1950 v Ljubljani, se je specializirala za fiziko infrardečega valovanja. Uveljavila se je v znanstvenih krogih v ZDA in Mehiki. Razvila je inteligentni sistem za avtonomno optično navigacijo satelitov po zvezdah. Franklin Puhek, vesoljski raketni strokovnjak v ZDA, je učil pilotiranja raketoplanov Johna Glenna in več drugih astronautov. Izumil je izjemno učinkovite usmerjevalne naprave za rakete. Dušan Petrač je bil kot priznan strokovnjak na področju vesoljske tehnologije dolgoletni sodelavec NASE. Posebej je zaslužen za razvoj infrardečih astronomskih satelitov. Njegov zadnji projekt je bil iskanje Zemlji podobnih planetov. Našli so jih okoli 150. V Los Angelesu so ga proglasili za častnega meščana. Njihovo delo nadaljuje tudi mladi rod. Peter Andolšek z bežigrajske gimnazije je skupni zmagovalec 16. olimpijade iz astronomije in astrofizike na Poljskem. Je torej najboljši mladi astronom na svetu.

Avgusta 2016 je umrl Joseph Sutter, potomec slovenskih staršev. Bil je vodja razvojnega programa letala boeing 747. Sodeloval je pri razvoju praktično vseh Boeingovih letal, zato se ga je prijel vzdevek *oče boeinga*. Podjetje Boeing je po njem imenovalo glavno inženirsko stavbo oddelka za komercialna letala. Septembra 2020 je Evropska vesoljska agencija poslala v vesolje raketo, ki je v orbito okrog Zemlje ponesla več satelitov, med njimi tudi dva, ki sta bila izdelana v Sloveniji. Z višine 500 km s pomočjo najnovejših tehnologij snemata površino Zemlje.

Edvard Rusjan je z letalom lastne izdelave prvič poletel 25. 11. 1909 in je tako prvi letalec v tem delu Evrope.

Izumitelj in tovarnar Janez Puh (Sakušak 1862-1914) je prvi na svetu izdelal bicikel z enako velikima kolesoma in razvil 21 tipov avtomobilov. V njegovi tovarni Puch v Gradcu so l. 1912 izdelali 16.000 koles, 300 motociklov in 300 avtomobilov. Robert Lešnik, doma iz Maribora, je v tovarni Mercedes v Nemčiji vodja oblikovanja osebnih avtomobilov.

V Sloveniji imamo nekaj podjetij, ki so s svojimi izdelki med najboljšimi na svetu. Izpušni sistemi Akrapovič so korak pred svetovno konkurenco, saj so dobavitelji za najuglednejše tovarne športnih motornih koles in za dirkalnike v formuli 1. Ajdovsko podjetje PIPISTREL, ki je leta 2020 prejelo certifikat za letalo na električni pogon, pod novim lastnikom, TEXTRONOM iz ZDA, lepo napreduje. V enem letu je zaposlilo 100 novih delavcev. Do l. 2030 tudi namerava zaposlovati letno po 100 novih delavcev. Ivo Boscarol in njegova hči Taja sta od kupnine za občino Ajdovščina namenila 25 milijonov evrov. Projekt ozelenitve je končan, v začetni fazi je izgradnja zdravstvenega centra, zraven bosta še helikopterski center in muzej letalstva.

Podjetje Dewesoft iz Trbovelj je dobavitelj najzahtevnejše strojne in programske opreme za zajem podatkov za elektronske komponente predvsem za vesoljski in letalski promet. Od NASE je prejelo že številna priznanja. Predstavništva ima v 61 državah. V okviru podjetja deluje podjetniški pospeševalnik Katapult, ki je namenjen brezplačni podpori lokalnim zagonskim podjetjem.

Sartorius BIA Separations iz Ajdovščine je vodilno podjetje v razvoju monolitne tehnologije in edini proizvajalec kromatografskih kolon za proizvodnjo, čiščenje in analizo večjih bioloških molekul, kot so virusi, eksosomi, plazmidna DNK, bakteriofagi itd. Podjetje je ponudnik inovativnih tehnologij za proizvodnjo bioloških zdravil. V proizvodnji zdravil je namreč treba ločiti zdravilno učinkovino od

drugih, pogosto strupenih ali celo rakotvornih, kar še posebno velja za biološka zdravila. Poleg tega so z razvojem novih analitskih postopkov v podjetju sposobni te nečistoče detektirati v bistveno nižjih koncentracijah kot je bilo doslej znano in temu primerno bolje očistiti.

Pet slovenskih inženirjev podjetja RoboticsX je izdelalo prvi pametni robot na svetu. Njihovo inovacijo je strokovni javnosti predstavila japonska tovarna robotov Yaskava, ki je v Kočevju l. 2019 zgradila tovarno robotov in evropski center za razvoj robotike. Letno bodo tu izdelali do 10.000 robotov.

Raziskovalci Instituta Jožef Štefan so odkrili novo snov, ki je ni možno razumeti z obstoječo fiziko. V nenavadnem stanju snovi so elektroni ukleščeni v zgoščeni kvantni godlji, podobni prometnemu zastoju. Gre za odkritje povsem nove materije. Kamničan Franc Rode je kot podjetnik in izumitelj pri Hewlet Packardu soustvarjal začetke Silicijeve doline. Skupaj s še tremi inženirji je izdelal prvi znanstveni kalkulator.

Na oklahomski univerzi v ZDA imajo dvorano slavnih, kamor vsakih nekaj let uvrstijo najzaslužnejše na področju izobraževanja starejših. L. 2019 so s tem najvišjim priznanjem počastili Ano Kranjc, vodilno slovensko andragoginjo.

V UKC Ljubljana so odkrili nov gen za sindrom prezgodnjega staranja. Na osnovi tega odkritja bodo lažje prepoznavali to redko bolezen, Prav tako v UKC Ljubljana so l. 2018 prvi na svetu pacientki na podlakti naredili nov nos in ga prenesli na obraz. Ustvarili so ga iz telesu lastnih tkiv, ki so oživila in oživila. V Sloveniji imamo največ presaditev srca na milijon prebivalcev na svetu, šesti pa smo po darovanju organov.

Mnogi Slovenci so v prejšnjih državah in v novih domovinah dosegali velike uspehe in zasedali pomembne položaje. V Avstroogrski so bili Slovenci diplomati, častniki in pomembni državni uradniki. Številni med njimi so za posebne zasluge dobili plemiški stan. V združeni Nemčiji je za železnim kanclerjem Bismarckom postal kancler Leon Kopriva (Graf Leon von Caprivi). Rodil se je l. 1831 kot potomec družine Kopriva iz Koprivnika na Spodnjem Kranjskem (Dolenjskem). Koroški Slovenec Kurt Schuschnigg je bil avstrijski kancler od l. 1934 do priključitve Avstrije k Nemčiji l. 1938. Nemci so ga poslali v koncentracijsko taborišče do konca vojne. V ZDA je bilo 6 admiralov in 13 generalov, ki so se ali se še štejejo za Slovence. Admiral Ronald Zlatoper je bil komandant tihomorske flote ZDA pred koncem 20. stoletja. Bil je tudi sopodpisnik peticije, da ZDA priznajo Slovenijo. Brata Stanley in Frank Gorenc, rojena v Ljubljani, sta bila letalska generala v ZDA. Stanley rojen l. 1954, je izdelal vse letalske, kopenske, oborožitvene in vesoljske programe preprečevanja nesreč ter jedrske varnostne programe za ohranitev bojne pripravljenosti. Frank, rojen l. 1957, je bil l. 2013 imenovan za poveljnika ameriških letalskih sil v Evropi in Afriki. S tem je hkrati postal tudi poveljnik letalskih sil NATO pakta.

Naši arhitekti so dali pomemben prispevek videzu številnih mest. Z deli Plečnika se lahko pohvalita izven naše domovine predvsem Dunaj in Praga, zelo znan je tudi Maks Fabiani.

Avstrijski cesar Leopold I. je na prošnjo ruskega carja Petra Velikega l. 1689 poslal v Petersburg doktorja Gregorja Voglarja iz Naklega za carjevega osebnega zdravnika. Voglar je to dolžnost opravljal do l. 1716 in spremljal carja na vseh vojnih pohodih.

Anton Janša z Breznice na Gorenjskem je bil prvi učitelj čebelarstva na svetu. Učil je na čebelarški šoli v Augartnu v Avstriji. Zelo je pospešil razvoj čebelarstva, zato je OZN razglasila njegov rojstni dan, 20. maj, za svetovni dan čebel.

Slovenski glasbeniki nastopajo na najslavnejših svetovnih odrih: Irena Grafenauer, Marjana Lipovšek, Igor Ozim, Dubravka Tomšič Srebotnjak... V narodnozabavni glasbi je bil izjemno uspešen Slavko Avsenik. Njegova skladba Na Golici je druga največkrat predvajana pesem, v kategoriji instrumentalnih skladb pa je na prvem mestu vseh časov na svetu. Zelo uspešni so tudi naši pevski zbori. Drago Jančar je zelo plodovit slovenski pisatelj. Poleg številnih domačih priznanj je za svoje knjige prejel tudi naslednje nagrade: v Franciji l. 2014 za najboljšo tujo knjigo, v Nemčiji l. 2015 in 2018 za najboljšo knjigo, v Avstriji pa l. 2020 nagrado za evropsko književnost. V Evropskem parlamentu so mu l. 2015 podelili naziv Državljan Evrope. Njegove knjige so prevedene v več kot 20 jezikov.

V marsikateri športni panogi je Slovenija z dosežki športnikov v svetovnem vrhu. Številne medalje z najvišjih tekmovanj kot so olimpijske igre, svetovna in evropska prvenstva presenečajo poznavalce mednarodnega športa. Rudolf Cvetko je prvi Slovenec z olimpijsko medaljo, l. 1912 je prejel srebro v sabljanju. Telovadec Leon Štukelj je najuspešnejši slovenski olimpijonec. Na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih je osvojil 20 medalj, od tega 8 zlatih. Telovadec Miro Cerar je na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih prejel 10 medalj, od tega 7 zlatih. Boksar Dejan Zavec je večkratni svetovni in evropski prvak. Tina Maze je v sezoni 2012-2013 postavila nove mejnike alpskega smučanja. Prva v zgodovini je preseгла 2000 točk - dosegla jih je 2414. Osvojila je veleslalomski, superveleslalomski in veliki kristalni globus. Peter Prevc je l. 2015 postavil svetovni rekord v poletih – 250 m. V sezoni 2015/2016 je postal prvi skakalec do sedaj, ki je v eni sezoni osvojil veliki kristalni globus, zmago v razvrstitvi poletov, novoletno turnejo in naslov svetovnega prvaka v poletih. Leto 2023 je bilo posebno za slovenske tekmovalce v nordijskih disciplinah, Slovenci so blesteli predvsem v smučarskih skokih. Prvo bronasto medaljo za Slovenijo so v mešani ekipni tekmi osvojili Nika Križnar, Ema Klinec, Timi Zajc in Anže Lanišek. Timi Zajc je nato na veliki skakalnici pred domačim občinstvom postal svetovni prvak, dan zatem pa so skupaj z njim naslov ekipnih prvakov osvojili tudi Anže Lanišek, Žiga Jelar in Lovro Kos. Tekmovalci Slovenije so v letu 2023 sedemkrat zmagali na tekmah svetovnega pokala. Metalec diska Kristjan Čeh ima že zlato in srebrno medaljo s svetovnih prvenstev, l. 2023 pa je postal še evropski podprvak. Slovenski kolesarji zmagujejo na najzahtevnejših dirkah in pomenijo vrh tega športa. Tadej Pogacar je do sedaj največ časa na vrhu svetovne lestvice, Primož Roglič pa v l. 2023 zaseda četrto mesto. Judoistka Andreja Leški, sicer dvakratna svetovna podprvakinja, je novembra 2023 postala še evropska prvakinja. Kanuist Benjamin Savšek je še drugič postal svetovni prvak v slalomu na divjih vodah. Kanuist na divjih vodah Luka Božič je zmagovalec v seštevku svetovnega pokala za l. 2023. Športna plezalka Janja Garnbret je osvojila največ zlatih medalj od vseh tekmovalk v zgodovini in je trdno na svetovnem vrhu. Boksarka Ema Kozin je po zmagi nad Škotinjo Hannah Rankin osvojila naslov svetovne prvakinje po različicah WBC in WBO. V istem letu je tudi diplomirala na fakulteti za matematiko. Najboljša potapljačica na vdih na svetu je Alenka Arko, njen rekord je 122m. V letu 2023 je obranila prvi mesti v potapljanju z enojno in dvojno plavutjo. Številni slovenski športniki nastopajo v klubih po vsem svetu. Hokejist Anže Kopitar je v ZDA kapetan moštva Los Angeles Kings, Jan Oblak, eden najboljših nogometnih vratarjev na svetu, igra v Španiji pri Athleticu, enkratni košarkar Luka Dončić pa pri Dallasu v ameriški ligi NBA. L. 2020, 2021, 2022 in 2023 je bil Dončić izbran v idealno peterko lige NBA. Pravo vrednost teh rezultatov dobimo, če upoštevamo, da je Slovenija na 146. mestu na svetu po številu prebivalcev.

Z vojaškega vidika imamo o sebi bolj slabo mnenje, vendar je potrebno tudi tu postaviti stvari na pravo mesto. Militaristi res nismo bili nikoli, vedno pa smo bili dobri vojaki. Andrej Čehovin je kot izjemno sposoben topničar napredoval od navadnega vojaka do stotnika in barona. Bil je prvi vojak in častnik v avstrijski vojski, ki je bil odlikovan z redom Marije Terezije in z zlato ter srebrno medaljo za hrabrost. Celjski 87. pešpolk, v katerem je bilo 95 % Slovencev, je l. 1897 in 1898 sodeloval v mirovnih enotah na Kreti. Nadzoroval je premirje med Grki in Turki. Veličine Maistrovega dejanja se premalo zavedamo. Če bi Maribor pripadel Avstriji, bi se najbrž enako zgodilo z velikim delom Štajerske. Brez partizanskega boja Primorska nikoli več ne bi bila slovenska. In kaj bi potem ostalo? Samostojne Slovenije gotovo ne bi bilo nikoli! General Blaž Žemva, čigar oče je bil doma iz Krnic na Gorenjskem, je l. 1911 postal načelnik generalštaba avstroogrške vojske. L. 1916 je bil admiral Anton Haus iz Tolmina postavljen za poveljnika avstroogrške mornarice. Prvi poveljnik mornarice Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je bil Kranjčan Ciril Metod Koch, prvi poveljnik partizanske in jugoslovanske mornarice pa Josip Černi. TIGR (kratica za imena Trst, Istra, Gorica in Reka) je bila tajna organizacija primorskih protifašistov. Ustanovljena je bila l. 1927 na Nanosu. Delovala je na ozemlju, ki je bilo po rapalski pogodbi priključeno Italiji. Tigrovcem so bili torej prvi borci na svetu proti fašizmu. Partizanski boj uživa pri zaveznikih globoko spoštovanje, verjetno večje kot pri nas samih. Leta 1991 smo se odločno, premišljeno in uspešno uprli posredovanju jugoslovanske vojske. In kaj to sploh pomeni? Za nekatere je bil oborožen spopad le avantura, češ, saj bi nas lahko premagali, če bi hoteli. V razmislek ponujam vprašanje nekega tujca: Kako ste si Slovenci upali spopasti s peto najmočnejšo armado v Evropi in to brez vojske, povrh pa ste celo zmagali?!

22. junija l. 1593 je vojska Dežele Kranjske pri Sisku na Hrvaškem premagala veliko večjo turško vojsko. Turki so imeli čez 10.000 mrtvih. Iz plašča turškega poveljnika je bil sešit mašni plašč za

Ljubljanskega župnika. Papež Klement VIII. je za zmago čestital poveljniku kranjske vojske grofu Andreju Turjaškemu. Turki nikoli več niso poskušali v tej smeri prodirati proti našim krajem. Zelo redek, če ne edini v svetovni zgodovini, je dogodek, ko so se ženske zoperstavile vojaški sili. Po porazu turške vojske l. 1664 pri Monoštru (St. Gothardu) na sedanji avstrijsko-madžarski meji se je oddelek njihove vojske umikal čez Slovenske gorice. Blizu Jeruzalema so jih pričakale ženske. Izbrale so najprimernejše mesto za napad, se nanj pripravile in jih pobile. Kraja spopada se še vedno drži ime Babji klanec.

Slovenci na različne načine radi pomagamo drugim. Tako je misijonar slovenskega rodu Pedro Opeka na Madagaskarju iztrgal iz najhujše revščine več deset tisoč ljudi. Ni jih rešil le pred lakoto, z dobro organizacijo jim je našel delo, jih začel izobraževati in jih prepričal, da so vzeli življenje v svoje roke. Znal je pridobiti denar, da so lahko zgradili cela naselja, šole, bolnišnice, domove za ostarele itd. Vrnil jim je človeško dostojanstvo. Za vse to je bil Pedro Opeka predlagan za Nobelovo nagrado za mir.

Slovenska gastronomija sodi v sam svetovni vrh. Hiša Franko in Ana Roš iz Kobarida sta v letu 2023 prejeli naslednja priznanja: Hiša Franko je na 32. mestu najboljših restavracij na svetu, prejela je tudi 3 Michelinove zvezdice in zeleno zvezdico. To so priznanja, s katerimi se lahko ponaša le peščica restavracij na svetu. Zelena zvezdica je v l. 2022 prvič podeljena nagrada za poslovanje v skladu z etičnimi in okoljskimi standardi. Ana Roš je uvrščena na 3. mesto med najboljšimi kuharskimi mojstri sveta. Boštjan Volk iz Plešivega je na tekmovanju v Franciji postal evropski mladinski kuharski prvak za l. 2023.

V Ljutomeru je bil l. 1875 ustanovljen drugi konjeniški klub v Evropi in še danes deluje. Prvega so ustanovili l. 1874 na Dunaju. Tega leta pa so v Ljutomeru že izpeljali prve konjske dirke.

Marsikaj pri nas nam je samo po sebi umevno. Številni se niti ne zavedajo enkratnosti naše geografske pestrosti. Imamo polja, planine, vinske gorice, kraški svet, le po treh urah vožnje z avtom se lahko isti dan smučamo v hribih in kopamo v morju. V Sloveniji je okoli 28.000 km vodotokov, od katerih dobra polovica nikoli ne presahne. 58% površine je porasle z gozdovi. Imamo bogastvo običajev, krajevne arhitekture in kulturnega izročila. Zares je nenavadno, da imamo na svetu samo Slovenci kozolce in čebelnjake. V Mariboru raste najstarejša trta na svetu, ima že čez 400 let. V arheološkem najdišču pri Cerknem so l. 1995 našli koščeno piščal iz kosti medveda. To najstarejše glasbilo je staro 60.000 let. Pri Vrhniki so l. 2002 našli ostanke lesenega kolesa z osjo, staro je okoli 5150 let. Vilenica je ena najstarejših turističnih jam na svetu, za ogled je odprta že od l. 1633.

Leta 2004 je Slovenija postala članica zveze NATO in Evropske unije, 1. januarja 2007 je prevzela evro. Za marsikoga je Evropska unija idealna organizacija v vseh pogledih, kar pa ni res. Slovenci nismo vstopili vanjo kot reveži, v marsičem smo boljši kot nekatere njene dolgoletne članice. Lahko smo prepričani, da je vstop Slovenije obogatitev za Evropsko unijo na številnih področjih. Naših težav ne bodo reševali drugi, vsi imajo že svojih dovolj ali preveč. Zavedati se moramo, da v politiki ni prijateljev, je le zasledovanje lastnih ciljev. Svoje težave bomo rešili le mi sami z zaupanjem v lastne sile. Usoda nekega naroda je predvsem v njegovi moči, v njegovih hotenjih, zato moramo razmišljati o svoji prihodnosti in si postavljati primerne cilje, za kar pa je potrebnega dovolj samospoštovanja in samozavesti. Skromni in ponižni si ne postavljajo visokih ciljev in sklonijo glave, čeprav se jim godi krivica. Prav bi bilo, da se seznanjamo s pomembnimi dogodki in osebnostmi iz naše bližnje in daljne preteklosti ter s tem večamo zaupanje v lastne moči, v svoj narod in domovino.